

**בבית משפט המחוזי בנצרת
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

המבקשים:

1. **אברהם אהרונוביץ** [REDACTED]
 2. **נטלי סעדון** [REDACTED]
- ע"י ב"כ עו"ד נח קאפלין ו/או עו"ד רן עברון
ו/או עו"ד ישראל תעזי ו/או עו"ד יוסף אסולין
מרח' אבן גבירול 9 אלעד
טל : 03-9089115 פקס : 03-7365453
NYK10@WALLA.COM

- נ ג ד -

המשיבות:

1. **עיריית טבריה**
מרחוב טבור הארץ ת.ד : 508 מיקוד 14105 טבריה
2. **החברה הכלכלית מיסודה של עיריית טבריה בע"מ**
מרחוב הירדן 100 טבריה

מהות התביעה: תביעה כספית ותביעה למתן סעד הצהרתי.

סכום התביעה האישית: ₪ 80

סכום התביעה הייצוגית: ₪ 10,640,000

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בית משפט נכבד זה מתבקש כדלקמן :

א. לאשר בזאת את התביעה שהוגשה בתיק זה, המצורפת לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006 (להלן: "החוק"), הכל כפי שיפורט להלן.

• כתב התביעה מצ"ב ומסומן **כנספח "א"**

• תצהיר מאת המבקש מצ"ב כנספח "ב"

ב. לקבוע ולהגדיר את חברי הקבוצה בשמה מוגשת התובענה בכך שתכלול את:

"כל אדם אשר ביקר בחוף הנפרד בטבריה, וששילם למשיבות דמי כניסה בסך כלשהוא, בעת כניסתו לחוף הנפרד, בתקופה שבין שבע שנים טרם הגשת הבקשה ועד ליום אישור הבקשה"

(להלן: "התובעים" או "הקבוצה המיוצגת")

בפתח הדברים:

"המשאבים הטבעיים של ארצנו הקטנה, וחופי הים בכללם, אינם רבים אך הם יפים, ומשמשים מקור הנאה ורווחה לתושבי המדינה. אחריותה של המדינה היא לדאוג לכך שבני הציבור יוכלו לממש את זכותם הטבעית ליהנות ממשאבי הטבע, שהם נחלת הכלל. ביסודם, משאבים אלה אינם אמורים לשמש מקור לעשיית רווח כספי למאן דהוא, והדבר אמור גם ביחס לרשויות המקומיות ולמדינה, אלא הם מיועדים לטובת הכלל, בלא אבחנה בין קטן לגדול, בין עשיר לעני, ובין צעיר לבוגר בשנים"

[בג"ץ 5824/05 אדם טבע ודין נ' אגודה ישראלית להגנת הסביבה]

התובענה עוסקת בעיקרה בהפרה בוטה ומתמשכת של הוראות חוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד – 1964 (להלן: "חוק הרחצה") ובשימת לב להוראות סעיף 8 לחוק:

"לא ייגבו דמי-כניסה למקום-רחצה בים, בנהר או באגם אלא אם נקבע חלק סביר של אותו מקום, שהגישה אליו נוחה, לכניסה בלי תשלום, ובכפוף לקבלת אישור שר הפנים, ובכל מקרה לא ייגבו דמי כניסה למקום רחצה כאמור -

(1) בעד ילד שטרם מלאו לו 13 שנים;

(2) (2) בעד ילד שמלאו לו 13 שנים אך טרם מלאו לו 17 שנים, בסכום העולה על עשרה שקלים חדשים;

אך למצער כי למרות הוראות החוק הברורות, גבו המשיבות משך תקופה ארוכה מחברי הקבוצה תשלום בעת כניסתם לחוף הנפרד, בניגוד לחוק.

חמורים הדברים ביותר, כאשר המשיבות הודיעו בעת האחרונה כי הם מודעות להגבלות האמורות בחוק בדבר גביית דמי הכניסה – ובכך שהאיסור חל גם על מעשה הגביה המבוצע על ידם בפועל,

אך למרות זאת אלו בחרו להתעלם (כך ממש) מהוראות החוק וממשיכות כבעבר לגבות מחברי הקבוצה תשלום בגין כניסה לחוף הנפרד בטבריה (להלן: "החוף")

זכות הגישה החופשית לחוף הים נקבעה הן בחקיקה כאמור, והן בפסיקה, מאחר והים הינו משאב טבע הנתון לכלל הציבור הרחב לשימושו והנאתו, ורק בהתאם להגבלות מסוימות ובצירוף אישור ממשרד הפנים יכול להתאפשר גביית "דמי כניסה" – אך המשיבות אשר גובות את דמי הכניסה לחוף אינם עומדות בחריגים הקבועים בחוק, כאר הם לא מצוידים באישור משרד הפנים לביצוע גביית דמי הכניסה, וגם אילולי היה בידם האישור האמור, הרי שעדיין חלק מביצוע הגביה הינו בלתי חוקי, כאשר המשיבות גובות תשלום גם מילדים מתחת לגיל 13, בניגוד לאיסור מוחלט בחוק על ביצוע גביית דמי כניסה מילדים.

חברי הקבוצה פקדו את החוף הנפרד בעבר ושילמו בתום ליבם את דמי הכניסה לחוף, וזאת כאשר הוברר למפרע כי המשיבות ידעו על היות הגביה בלתי חוקית, אך הדבר לא מנע מהם להמשיך ולבצע הפעולה שהיא בניגוד לחוק.

להלן נימוקי הבקשה:

1. הצדדים:

- 1.1 המבקש 1, הינו אדם פרטי אשר ממנו נגבו דמי כניסה לחוף.
- 1.2 המבקשת 2, הינה אדם פרטי, פעילה חברתית תושבת טבריה, אשר ממנה נגבו דמי כניסה לחוף.
- 1.3 המשיבה 1, הינה עיריית טבריה אשר בתחום שיפוטה מצוי החוף.
- 1.4 המשיבה 2, הינה חברה בע"מ, והיא אשר מנהלת את החוף מטעם המשיבה 1.
- 1.5 **בין המשיבות 1 ו- 2 קיימת זיקה מלאה**, כאשר בראש הדירקטוריון של המשיבה 2 משמש בעל הסמכות העליונה במשיבה 1 (ראש העיר טבריה – מר זהר עובד) המטרה להקמת ותפעול המשיבה 2 בידי המשיבה 1 הינם "מתן תנופה לפיתוח העיר באמצעות ביצוע פרויקטים כלכליים, תיירותיים ואחרים תוך הקפדה על ביצוע מדיניות מועצת העיר". ובהתאם לכך גם תפעול החוף הופקד בידי המשיבה 2.

• העתק דף מאתר המשיבה 1 בדבר מטרות וסמכויות משיבה 2 מצ"ב כנספת

"ג"

2. הרקע העובדתי

- 2.1 החוף הנפרד – מצוי בתחום שיפוט העיר טבריה, ומנוהל מטעם המשיבה 1 ע"י המשיבה 2 שהיא בעצם משמשת כזרועה הארוכה של המשיבה 1.
- 2.2 החוף משרת בעיקר את תושבי העיר ואורחיה המקפידים על רחצה נפרדת, כאשר זהו החוף היחיד בתחום העיר טבריה, העונה על ההגדרה של חוף רחצה "נפרד".
- 2.3 בשער הכניסה אל החוף גובות המשיבות תשלום מאת הנכנסים לתחום החוף (להלן "דמי כניסה")
- 2.4 החוף מגודר בגדר הרמטית והכניסה לכל חלקיו מתאפשרת רק באמצעות שער הכניסה ובה מצויה עמדת תשלום מטעם המשיבות ובמקום זה קבוע שלט עם מחירון דמי כניסה כדלקמן:
- | | | |
|--------------------|------------------|---------------------|
| <u>תושב טבריה:</u> | <u>תושב חוץ:</u> | <u>לינה + רחצה:</u> |
| מבוגר – 15 ₪ | מבוגר – 25 ₪ | 45 ₪ |
| ילד – 10 ₪ . | ילד – 20 ₪ | |
- 2.5 המבקש 1, (להלן: "המבקש") ביקר בחוף ביום 03.08.2012 ובכניסה לחוף נגבו ממנו דמי כניסה.
- 2.6 המבקש שילם בתום ליבו סך 15 ₪ בעת כניסתו לחוף - לאחר שניתנה לו הנחת סטודנט.
- העתק קבלה שניתנה למבקש מצ"ב כנספח "ג"
- 2.7 המבקשת 2, (להלן: "המבקשת") נוהגת משך מספר שנים לבלות יחד עם ילדיה בחוף.
- 2.8 המבקשת שילמה למשיבות בעבר סך של 65 ₪ בעת שבאה עם ארבעת ילדיה הרכים לבקר בחוף, ובהיותה בעלת משפחה וטרודה בחיי היום יום, היא לא טרחה לשמור את הקבלה עבור דמי הכניסה ששילמה בעת כניסתה לחוף.
- 2.9 המבקשת בהיותה פעילה חברתית פנתה אל המשיבות בבקשה להפסיק את גביית התשלום אשר מהווה על גבה עול כלכלי מיותר, כאשר כניסתה לתחום החוף כוללת אף את ילדיה הרכים – ובכך מסתכם הבילוי בחוף בהוצאה כספית ניכרת.
- 2.10 לאור הקושי הכלכלי המבקשת נאלצה להפסיק את ביקוריה בחוף, ובמהלך הזמן המשיבות החלו לפתוח את החוף בחינם לתושבי טבריה בימי שישי בלבד, ולכן נאלצה המבקשת לבלות בחוף בימי שישי בלבד.
- 2.11 עניין אי חוקיות גביית דמי הכניסה שמבצעות המשיבות בחוף, עלה לדיון ציבורי בעיר טבריה ועורר פולמוס ציבורי, אך גם פולמוס זה לא הועיל ופרנסי העיר החליטו להמשיך בגביית דמי הכניסה (מתושבי העיר) בימי החול כבעבר.

2.12 ביום 24/01/2012. התקיימה ישיבת ועדת הפנים של הכנסת, בישיבה הנ"ל דנה הוועדה בעניין גבית דמי הכניסה לחוף בידי המשיבות, ובסיום הדיון קבעה הוועדה חד משמעית כי **הגביה שמבצעות המשיבות איננה חוקית.**

• פרוטוקול דיון ועדת הפנים מיום 24.1.12 מצ"ב **כנספח "ג"**

2.13 בדיון הנ"ל השתתף נציג משרד הפנים מר עאטף חיראלדין, (המשמש מנהל תחום אתרי רחצה ארצי במשרד הפנים) ובדבריו הדגיש כי החוק הקיים אינו מאפשר גבייה דמי כניסה לחוף אלא באישור מיוחד של משרד הפנים. הוא הוסיף כי דברים אלו נאמרו לנציגי עיריית טבריה ואולם עד כה - **לא הוגשה בקשה לגביית דמי כניסה - משמעות הדבר היא שעיריית טבריה גובה את דמי הכניסה בחוף הנפרד שלא כדין..**

2.14 מטעם המשיבות השתתף בדיון בוועדת הפנים מר אשר אמסלם, (המשמש מנהל החוף הנפרד בטבריה) וכתגובה לדברי הוועדה בדבר הגביה הבלתי חוקית אמר כי "העירייה מספקת לחוף שירותים רבים: חדרי שירותים ורחצה, שולחנות, כיסאות ומדשאות, וכי לשירותים אלו עלות רבה.." וברור כי אין בדברים אלו להכשיר את הגביה הבלתי חוקית.

2.15 בתום הדיון בוועדה נקבע בין השאר כי העירייה תפנה אל משרד הפנים תוך שישה שבועות ותסדיר את הגביה בחוף כך שתהיה בהתאם להוראות החוק – אך עד למועד הזה (לאחר חלוף למעלה משבעה חודשים) הדבר לא הוסדר, ובפועל **הגביה הבלתי חוקית בידי המשיבות נמשכת.**

2.16 ביום 04.06.12 התקיימה ישיבה נוספת של ועדת הפנים בהשתתפות מר שמעון בלסן המשמש כיועץ המשפטי של עיריית טבריה, בוועדה קראו פעם נוספת חברי הכנסת לתקן את המצב הבלתי חוקי שמנהלות המשיבות, אולם עד כה ללא הועיל.
חלק מהדברים שנאמרו בוועדה:

ח"כ אורי מקלב:

"סיכמו, כאן בוועדה, שמה שעשיתם לא חוקי".

שמעון בלסן:

"אני לא יודע מה סוכם"

ח"כ אורי מקלב:

"- - - סוכם. - - - של משרד הפנים והוועדה, שמה שעשיתם בחוף של טבריה, החוף הנפרד – שגביתם כסף – זה לא חוקי בעליל. אנחנו ציפינו שאתם תשנו את זה"

היו"ר ח"כ אמנון כהן:

"לא שונה. **אני הייתי לפני שבועיים, וגבו סכום יותר גבוה..**"

• פרוטוקול וועדת הפנים מיום 04.06.12 מצ"ב **כנספח "ד"**

2.17 התנהלותן השערורייתית של המשיבות עלה לדיון תקשורתי גם בעיתונות המקומית, וכן בכתבה ששודרה בערוץ 10 ביום 07/07/2012, ובה השתתפה גם המבקשת.

2.18 כתגובה לטענות בדבר הגביה הבלתי חוקית בחוף, ענה היועמ"ש של עריית טבריה כי גביית דמי הכניסה מוסדרים בחוק עזר מקומי - אלא שהדבר עדיין לא אושר ע"י שר הפנים (משמע אין כל היתר לגביית דמי הכניסה !!) ובהמשך דבריו אמר כי "הגביה מילדים מתחת לגיל 13 בכל מקרה הינה בלתי חוקית, אך חוות דעתו בעניין לא הועילה לתיקון הפעילות הבלתי חוקית שמבצעות המשיבות.

2.19 לאחר שהדברים הוטחו בפני המשיבות, הן מצד אישי ציבור (בוועדת הפנים של הכנסת) והן מצד התושבים, הצעד המתבקש היה הודעה מיידית של המשיבות על הפסקת הגבייה הבלתי חוקית, אלא שבצעד תמוהה ביותר הודיעו המשיבות ביום 27.06.12 על "סגירת החוף", כך ממש.

• הודעת המשיבות על סגירת החוף מצ"ב **כנספח "ה"**

2.20 כך נותרו התובעים בפני מציאות בלתי אפשרית כשהמשיבות במקום לתקן העוולה המתמשכת הוסיפו חטא על פשע, כאשר הודיעו שהחוף הנפרד נסגר.

2.21 משרד הפנים הורה למשיבות לשוב ולפתוח לאלתר את החוף שנסגר שלא כדין, ולאחר כשבוע מעת סגירתו בידי המשיבות, החוף נפתח שוב ע"י המשיבות כאשר אלו חוזרות וגובות את דמי הכניסה כבעבר וזאת למרות היותם מודעות לכך שהגביה איננה חוקית.

3. **גביית דמי כניסה לחופים - המסגרת החוקית**

3.1 עניין גביית דמי הכניסה לחופים נדון כבר לפני למעלה מיוכל שנים בבית המשפט שקבע את זכות הגישה החופשית לחוף הים אשר הוא נתון לכלל, ויפיים לעניין זה דברי כב' השופט גביזון בהתייחסו לסוגיה זו:

"מתנת אלהים זו של שפת הים, ההנאה מאווירה הצח ומהדר נופה והרחצה בים, אינם מן הדברים שאפשר להתנות את השימוש בהם בתשלום כלשהוא, ואין לשללה גם מפליטי - עם, מעוטי אמצעים וברוכי ילדים, שאין ידם משגת תשלום זה."

[עי"פ (תי"א) 851/60 פוטרמן נ' היועמ"ש פס"מ ל' 7, בע"מ 11]

3.2 עניין הסדרת הגישה החופשית לכל אדם אל חופי הארץ הוסדר **בחוק הסדרת מקומות רחצה**, התשכ"ד, 1964 (להלן: "**חוק הרחצה**"), כאשר בסעיפים 6 ו 8 הסדיר חוק הרחצה אפשרות גבית דמי כניסה לחופים בתנאים מסוימים בלבד, וזאת רק לאחר אישור משרד הפנים:

סעיף 8 לחוק הרחצה קובע כדלקמן:

(א) לא ייגבו דמי-כניסה למקום-רחצה בים, בנהר או באגם אלא אם נקבע חלק סביר של אותו מקום, שהגישה אליו נוחה, לכניסה בלי תשלום ובכפוף לקבלת אישור שר הפנים ובכל מקרה לא ייגבו דמי כניסה למקום רחצה כאמור -

(1) בעד ילד שטרם מלאו לו 13 שנים;

(2) (2) בעד ילד שמלאו לו 13 שנים אך טרם מלאו לו 17 שנים, בסכום העולה על עשרה שקלים חדשים;

(ב) במקום רחצה כאמור בסעיף קטן , (א) תוצג במקום בולט לעין בסמוך למקום שבו נגבים דמי הכניסה למקום רחצה, ככל שגבייתם הותרה, הודעה המפרטת את ההגבלות לפי סעיף קט (א) לעניין גביית דמי כניסה.

סעיף 6 (א) (10) לחוק הרחצה קובע כדלקמן:

"רשות מקומית רשאית, באישור שר הפנים, לקבוע בחוק עזר הוראות להסדרת הרחצה בים, בנהר, באגם או בבריכת שחיה ובכלל הוראות בעניינים הבאים, הכל במידה שלא נקבעו להם הוראות בחוק זה או בצו על פיו.

3.3 יוצא איפה כי החוק מציב שני תנאים מקדמיים בטרם תוכל רשות לגבות תשלום "דמי כניסה" מאת הבאים לחוף הים, התנאי הראשון הוא: חקיקת חוק עזר עירוני, והשני הוא אישור משרד הפנים.

3.4 בהוראת בג"ץ בהליך 5824/05 אדם טבע ודין נ' שר הפנים ואח' גיבש משרד הפנים קריטריונים לאישור גביית דמי כניסה לחופים מסוימים וזאת לאחר שמסופקים בחוף המבוקש שירותים נוספים מעבר לשירותים הבסיסיים.

3.5 משרד הפנים נוהג לבחון ולאשר בקשות בהתאם לחוזר מנכ"ל 4/2007, בעניין אמות מידה לקביעת דמי כניסה למקומות רחצה.

3.6 באתר האינטרנט של משרד הפנים מפורסמת רשימת החופים המוכרזים שניתן להם אישור ממשד הפנים לבצע גביה בסכום שלא עולה על 12 שקלים – ורק בחופים אלו מותרת גביית דמי כניסה, אלא שהחוף הנפרד בטבריה לא נכלל ברשימה זו, ולמרות זאת מתבצעת בו גביה בסכום שמעבר לסכום המרבי המותר לגבייה בחופים המאושרים, וכמו כן בחוף מבוצעת גביה מילדים מתחת לגיל 13 אשר לגביהם אסור באופן מוחלט לגבות דמי כניסה.

• רשימת החופים המאושרים כפי שפורסמה ע"י משרד הפנים מצ"ב כנסת פ"ו

3.7 בידי המשיבות אין אישור ממשד הפנים האמור (למבקשים לא ידוע אם הוגשה בקשה ונדחתה ו/או שמא לא הוגשה כלל בקשה), ובעניין זה יצוין כי המשיבות עצמן הודו כי אין ברשותם את האישור הנדרש, הן בהופעתם בפני ועדת הפנים של הכנסת והן בתגובתם לכתבה ששודרה בערוץ 10 בהשתתפות המבקשת.

3.8 המשיבות טוענות כי בידיהם חוק עזר עירוני בעניין, אלא שאין חוק העזר יכול להכשיר את גביית דמי הכניסה ללא שמתקבל אישור לכך ממשד הפנים, ואף אם היה מתקבל האישור הרי שהגביה המבוצעת בחוף היא גם על ילדים מתחת גיל 13 עליהם אסור החוק בתכלית לבצע גביה.

העילות המשפטיות

המבקשים יטענו, כי יש לחייב את המשיבות להשיב להם את הסכומים ששולמו להם על ידם בגין כניסתם לחוף הנפרד, כמבוקש בתביעה זו, וזאת בשל כל אחד מהנימוקים והעילות שלהלן:

עילת תביעה מדיני עשיית עושר ולא במשפט

4. המשיבות קיבלו כספים מהמבקשים, שלא על פי זכות שבדין, ומכאן שהם חייבות להשיב להם את כל הכספים אשר שולמו בניגוד לדין, וזאת מכוח סעיף 1(א) לחוק **עשיית עושר ולא במשפט** התשל"ט – 1979.
5. לעניין זה יודגש כי המשיבה אינה פטורה מהשבה לפי סעיף 2 לחוק האמור, שכן לתובעים נגרם חסרון כיס וההשבה היא צודקת ועוד יותר מכך, מוסרית ומתחייבת, כאשר מדובר ברשות ציבורית, האמורה להקפיד על ניהול תקין ומקצועי של ענייניה ולא לגבות כספים מהציבור בתחבולות.

עילת תביעה מכוח חובת תום הלב הכללית:

6. על שליחי ציבור, ובפרט על הרשות המקומית עצמה, מוטלת חובה לפעול בתום לב ובדרך מקובלת כלפי הציבור. חובה זו חלה כעקרון על מכוח סעיף 61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג – 1973 אשר מרחיב את היקפה לעבר פעולות משפטיות וחיובים שאינם בבחינת חוזה.
7. המשיבה פעלה שלא בתום לב ושלא בדרך מקובלת והכל על מנת להעשיר את קופתה על חשבון המבקשים, ומכאן שהיא חבה בהשבתם.

הפרת חובה חקוקה:

8. סעיף 63 לפקודת הנזיקין קובע:
- (א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.
- (ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.
9. המשיבות הפרו חובה חקוקה בכך שהטילו תשלום בכניסה לחוף הנפרד, וזאת בניגוד להוראות סעיפים 6 ו-8 לחוק הרחצה המורה על מתן כניסה חופשית לחופי הים

והאוסרים גביית דמי כניסה לחופים אלא באישור משרד הפנים, ואישור משרד הפנים לא ניתן למשיבים (כפי הודאת המשיבים עצמם).

10. המשיבות הפרו חובה חקוקה בכך שגבו דמי כניסה מילדים מתחת לגיל 13, וזאת בניגוד להוראות סעיף 8 (א) (1) לחוק הרחצה בו נקבע כי אין לגבות דמי כניסה מילדים מתחת לגיל 13 באיסור מוחלט.

11. המשיבות הפרו חובה חקוקה בכך שגבו דמי כניסה בשיעור גבוה מהמותר מילדים בני גיל 13 ועד גיל 17, וזאת בניגוד להוראות סעיף 8 (א) (2) לחוק הרחצה בו נקבע כי אין לגבות מילדים בגילאים אלו תשלום העולה על סך 10 שקלים.

חיוב המשיבים בהשבה – אינטרס ציבורי

12. לאור חובת תום הלב המוגברת שחבה בה רשות שלטונית, הרי שבמקרה דנן קיים אינטרס ציבורי ראשון במעלה להשבת הכספים שנגבו על ידי המשיבות. הציבור בכלל, והמבקשת בפרט, הסתמכו על ההנחה כי המשיבות בהיותם רשויות ציבוריות נוהגות כלפיהם כדין ומחייבת אותם אך ורק בסכומים שיש להם סמכות חוקית לגבותם.

13. משלא נהגו המשיבות כך, הרי שמוטל עליהם להשיב את שקיבלו. וככל שהרשות תדע שיוטל עליה להשיב כספים שגבתה מהאזרח שלא כדין, כך תגבר מצידה המודעות לזהירות ולאחריות הנדרשת בגביית תשלומי חובה מהאזרחים.

14. בעת חיוב המשיבות בהשבת הסכומים שנגבו מאת חברי הקבוצה שלא כדין, ישלח מסר ברור לכלל הציבור בדבר עשיית צדק עם האזרח הקטן, ודבר זה יתאפשר ככל הנראה רק באמצעות תובענה ייצוגית, ובכך תוגשם תכלית החוק.

הנזק למבקשים ולקבוצה

בהתאם להוראות סעיף 4 (ב) (1) לחוק תובענות ייצוגיות די בכך שמבקש ההכרה בתביעה כתביעה ייצוגית יראה כי " לכאורה נגרם לו נזק", ובענייננו אין חולק כי המבקשים עומדים בתנאי זה.

15. המבקש יטען כי נזקו האישי הישיר מסתכם בסך 15 ₪.
16. המבקשת תטען כי נזקה האישי הישיר מסתכם בסך 65 ₪.
17. למבקשים אין את הנתונים המדויקים בדבר מניין חברי הקבוצה שמהם נגבו דמי כניסה, ומה היקף התשלומים ששולמו על ידם בתקופה הרלוונטית, ולפיכך יעריכו המבקשים את הנזק אשר נגרם לחברי הקבוצה כדלקמן:
- א. בתקופת הרחצה (הנמשכת כשישה חודשים) החוף פתוח בכל ימות השבוע פרט ליום שבת, ומשכך בכל שנה פועל החוף משך 152 ימים כפול 7 שנים = 1064 ימי רחצה.
- ב. מספר הרוחצים בחוף הנפרד מוערך מתוך זהירות בשמרנות רבה בכ - 500 רוחצים ביום ממוצע.
- ג. דמי הכניסה לחוף אינם אחידים, כאשר התעריף הנמוך הוא בסך של 10 ₪ ועד 45 ₪ למחיר היקר יותר, ולצורך הממוצע יחושב כל אדם שביקר בחוף, כי התשלום שנדרש ממנו היה בסך 20 ₪
- ד. לאור האמור יוצא איפה כי בתקופה הרלוונטית הסתכמו ביקורי הקבוצה בחוף בכ- 532,000 כניסות, אשר בגינם נגבו מהקבוצה סך של 10,640,000 ₪
- ה. יודגש כי הנתונים הללו נערכו עפ"י השערה בלבד, ורק לאחר קבלת הנתונים מאת המשיבות יתאפשר למבקשים לבצע חישוב מדויק בדבר הסכום שנגבה בפועל מחברי הקבוצה בניגוד לחוק.
- ו. הסכום האמור הוא סכום ההחזר המגיע לכלל חברי הקבוצה אשר ביקרו בחוף בתקופה שבין שבע שנים בטרם הוגשה הבקשה ועד ליום אישור הבקשה, וככל שתימשך הגביה הרי שהסכום ילך ויגדל.

אישור התובענה כייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית לפי סעיף 3 לחוק.

א. התובענה מוגשת בהתאם לחוק

- בסעיף 3(א) לחוק נקבע כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה".
18. סעיף 11 לתוספת השנייה לחוק קובע, כי אחת מהתביעות בגינן ניתן להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית היא "תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר" – אשר על כן התובענה כנגד המשיבה 1 הינה בהתאם להוראות החוק, ודבר גביית דמי הכניסה יכול ונחשבים בעיני המשיבה כאגרה.
19. כאמור המשיבה 1 מפעילה את החוף ומבצעת את הגביה מאת חברי הקבוצה באמצעות המשיבה 2 שהיא משמשת לה כ"זרוע ארוכה", ולשם כך מוגשת התובענה גם כנגד המשיבה 2 שבעניינה נקבע בסעיף 1 לתוספת השנייה "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו ובין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו"
20. אין ספק כי המשיבה 2 הינה "עוסק" כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981, שכן עוסק מוגדר כמי שמוכר או נותן שירות דרך עיסוק, והמשיבה עונה על הגדרה הנדרשת בהיותה נותנת שירות למבקרים בחוף שכן זהו דרך עיסוקה.
21. לאור האמור לעיל עולה כי בין אם נניח שדמי הכניסה נגבו כאגרה ובין אם אלו נגבו כתשלום מאת עוסק הרי שהמסגרת הדיונית הראויה לברור תביעה זו היא במסגרת הליך תובענה ייצוגית בהתאם לחוק.
22. המבקשים הינם "מבקשים הרשאים להגיש בקשה לאישור תובענה כייצוגית", בהתאם לסעיף 4(א)(1) לחוק, בהיותם בגדר אדם שיש לו עילה בתביעה, המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

ב. הגדרת הקבוצה

23. בהגדרת הקבוצה נכללים: "כל אדם אשר ביקר בחוף הנפרד בטבריה, וששילם למשיבות דמי כניסה בסך כלשהוא, בעת כניסתו לחוף הנפרד, בתקופה שבין שבע שנים טרם הגשת הבקשה ועד ליום אישור הבקשה"
24. התובענה הייצוגית נועדה לאפשר לאדם אחד או קבוצה של אנשים, שזקוק של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים חברי הקבוצה, שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם. בכך מגינה היא על אינטרס היחיד שנפגע ואיננו מגיש תביעה בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך.

25. היקפה וגודלה של קבוצה בסדר גודל שכזה מצדיק את הדרך של תובענה ייצוגית. יתרה מכך, גודלה של הקבוצה לא מאפשר, מבחינה מעשית, לצרף את כל חברי הקבוצה המוצעת במסגרת תביעה רגילה, ויש בכך טעם נוסף המצדיק את הגשת התובענה בדרך של תובענה ייצוגית.

26. הסיכוי כי חברי הקבוצה יוכלו להתאגד ולנהל תובענה משפטית בצוותא נראה קלוש ביותר, אולם לכל חברי הקבוצה יש אינטרס ישיר בבירור התובענה בדרך של תובענה ייצוגית.

ג. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה, בהתאם לדרישת סעיף 8(א)(1) לחוק

27. השאלה השנויה במחלוקת בתובענה הינה האם המשיבות גבו תשלום דמי כניסה מחברי הקבוצה, בניגוד לחוק, ללא סמכות, ובאופן שעליהם להשיב סכומים אלו.

28. בבסיס התביעה עומדת פעולה מתמשכת בלתי חוקית של המשיבות כלפי כל הקבוצה. כאשר אלו גבו מכלל חברי הקבוצה דמי כניסה בעת כניסתם לחוף הנפרד בטבריה.

29. שאלה מהותית זו משותפת לכלל חברי הקבוצה, למבקשים וליתר חברי הקבוצה עילות תביעה משותפות – זהות, ואף הסעד, של השבת הסכומים ששולמו ביתר, הוא זהה.

30. למעשה, כל השאלות לדיון בתובענה מתנקזות לשאלה אחת, הנוגעת באופן זהה לכלל חברי הקבוצה, וכוללות את כל מרכיבי עילת התביעה.

ד. התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בהתאם לדרישת סעיף 8(א)(2) לחוק

31. די בכך שהמבקשים יראו כי לרוב חברי הקבוצה אין כדאיות כלכלית לתבוע את זכויותיהם בתובענה רגילה כנגד המשיבות, כי אז התובענה הייצוגית היא הדרך המוצדקת והעדיפה ביותר להכרעה בנסיבות העניין.

32. בנסיבות שהביאו להגשת התובענה, הרי שהדרך ההוגנת ביותר לניהול התובענה הוא בדרך של "תובענה ייצוגית", שכן המשיבות פגעו בקניינם של המבקשים ושל חברי הקבוצה בשיטת פעולה זהה ואחידה, והדרך ההוגנת ביותר כלפיהם היא פעולה קולקטיבית של כל חברי הקבוצה בדרך של תובענה ייצוגית.

33. כאמור, בהתאם לשלטת ובו קבוע מחירון דמי הכניסה שגבו המשיבות מחברי הקבוצה, התעריף עומד על סך שבין 10 ₪ - בתעריף הזול לאדם, ועד ל 45 ₪ לאדם בתעריף הגבוה ביותר. וניהול תובענה נפרדת על ידי כל תובע בנפרד, יהיה כרוך בעלויות גבוהות מהסכום הנתבע.

34. הואיל ומדובר בשאלות עובדתיות ומשפטיות זהות לכל חברי הקבוצה שיובאו בפני בית המשפט, הרי שהגשת תובענות אישיות נפרדות מצד כל אחד מחברי הקבוצה באותו עניין, יציף את בית המשפט מספר רב של פעמים בסוגיה אחת זהה, יגרום להגברת העומס על בתי המשפט ועלול אף להביא לתוצאות סותרות בסוגיה, והכל בשל ניהול הליכי משפט זהים ומקבילים. זאת, למול ניהול הליך אחד, יעיל ומהיר, שימצה את הדיון בסוגיה המשפטית נשוא המחלוקת.

35. ובעניין זה יפים דברי כב' השופטת פלפל בת.א. 1980/04 (בש"א 15365/04) פרמינגר נ' כלל חברה לביטוח בע"מ:

"התובענה הייצוגית היא כלי רב עוצמה המממש את מטרותיו: היא מסייעת למימוש זכות הגישה לבתי המשפט ע"י כך שקיימת אחידות בכללי התובענות הייצוגיות, ההגנות על זכויות הפרט משתכללות, ובנוסף, זהו גם כלי לאכיפת הדין ולהרתעה מפני הפרתו; התובענה הייצוגית מעניקה מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין ותורמת לניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".

וכן דברי כב' השופטת ט' שטרסברג כהן ברע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת ניהול פרויקטים וכוח אדם בע"מ, (פ"ד נז (3) 220).

"לתובענה הייצוגית השלכות כלכליות וחברתיות משמעותיות. היא נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים שנזקו של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנפגעים האנונימיים שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח ריבוי מספרם. בכך מגנה היא על אינטרס היחיד שנפגע ושאיננו מגיש תביעה בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך".

חוק התובענות הייצוגיות מבטא מגמה מוצהרת, המעניקה פתחון פה לניזוק הקטן, לממש את זכויותיו. תחום שזכה להרחבת עילות התביעה הוא התחום הצרכני... נתבעים אלה מטבע הדברים מתקשרים עם מספר עצום של לקוחות שלכל אחד מהם נגרם בד"כ נזק קטן יחסית. מספר התובעים הגבוה והנזק המועט יחסית שנגרם להם, מונעים הגשת תביעות עצמאיות ואינדיבידואליות, ומצדיקים את השימוש במנגנון התובענה הייצוגית. אין מחלוקת כי אחת ממטרותיה של התובענה הייצוגית היא לאפשר לאותן "תביעות קטנות" שעלולות להימחק על הסף בבתי המשפט בהיותן De Minimis להתנהל בבתי המשפט. כמו כן, תובעים רבים יעדיפו לעיתים שלא לתבוע בשל הסכומים הנמוכים וכן יהיו כאלה שלא ירצו להתמודד עם תביעות בבית המשפט ולהשקיע בניהולן את המשאבים הדרושים."

36. הפער ביחסי הכוחות בין הצדדים ואופי ההפרה הנטענת מהווים שיקול נוסף ומכריע להכרה בתובענה כייצוגית, וקיים חשש ממשי מהקושי בניהול תביעות נגד רשות כאשר יחידים התלויים בחסדיה עלולים להירתע מלנהל הליך משפטי כנגדה. חוסר האיזון בין השחקנים הפועלים בזירה הוא אחד השיקולים הנכבדים לניהול תובענה ייצוגית,

שתכליתה אכיפת הדין ומניעת שרירות, יחד עם דרבון הנתבעים הפוטנציאליים לשמור את פעילותם, שמור היטב, בדל"ת אמותיו של החוק.

ה. קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת בהתאם לדרישת סעיף 8(א)(3) לחוק

37. קיים יסוד סביר להניח כי המבקשים מייצגים בדרך הולמת את ענינם של כל הנמנים עם הקבוצה, שכן המבקשים נפגעו כספית מהתנהגותם של המשיבות באותו אופן שנפגעו כלל חברי הקבוצה.

38. המבקשת הינה פעילה חברתית מוכרת הפועלת במספר תחומי רווחה בעיר טבריה, וחזקה עליה כי תהא נאמנה לכלל חברי הקבוצה בהיותה התובעת המייצגת.

39. ב"כ המבקשים בקיאים בתחום נשוא התובענה, באופן המאפשר להם לנהל את התובענה בצורה מקצועית ויעילה, הן לטובת המבקשים, והן לטובתם ורווחתם של יתר חברי הקבוצה.

ו. קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב בהתאם לדרישת סעיף 8(א)(4) לחוק

40. התובענה הוגשה ע"י המבקשים בתום לב, ומתוך כוונה כנה לגרום למשיבות להשיב להם ולכלל חברי הקבוצה, את שגבתה מהם באופן בלתי חוקי.

41. יתירה מכך, אופי ההפרה הנטענת מצדם של המשיבות והשאלות הנכבדות שהתובענה מעלה, הנוגעות לגביית כספים ע"י המשיבות, לא מותירות ספק בדבר תום ליבם ודרכם של המבקשים מחד, ומאידך, הניסיון של המשיבות להתעשר בדרכים עקלקלות על חשבונם של חברי הקבוצה, מחליש כל ניסיון אפשרי וצפוי מראש לטענות בדבר חוסר תום לב של המבקשים.

42. התנהלותם השערורייתית של המשיבות בעת היותם מודעות היטב בדבר אי חוקיות הגביה שביצעו תוך שהינם מתעלמות מהוראות והתראות שקיבלו בעניין, יסתמו כל טענה אפשרית כנגד תום ליבם של המבקשים.

ז. סיכויי הצלחת התביעה

43. סיכויי התביעה במקרה זה, הינם טובים במיוחד, שכן אין למשיבות, כל נימוק או הצדק מתקבל על הדעת לחיוב המבקשים ויתר חברי הקבוצה, בתשלום דמי כניסה לחוף הים.

44. סעיף 4 (ב) (1) לחוק קובע כי "די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק", ולאור האמור ודאי שהמבקשים עומדים בתנאי זה, כאשר רמת ההוכחה שבידם הינה גבוהה בהרבה מהנדרש בחוק.

45. מושכלות ראשוניים היא ש "הודאת בעל דין כמאה עדים דמי..", המשיבות באמצעות נציגיהם הודו בכך שגבו מאת חברי הקבוצה דמי כניסה בחוף, כאשר הודאתם הינה אף

בהתייחס לכך שהפעולות בוצעו בניגוד גמור לחוק, ובכך ניתן חיזוק נוסף ומכריע לכך שסיכויי התביעה "טובים מאד".

סיכום:

התובענה נשואת בקשה זו עוסקת בהפרת חוק בוטה ומתמשכת, הננקטת על ידי המשיבות בחוף, ומכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו כמפורט ברישא לבקשה זו ולאשר את ניהול התובענה בדרך של תובענה ייצוגית, ולפסוק את הסעדים הבאים:

א. לקבוע כי התובענה הייצוגית מעוררת שאלה מהותית של עובדה ומשפט המשותפת לקבוצת התובעים כולה והיא :

האם גביית תשלום דמי כניסה בחוף הנפרד מותרת על פי דין?

- ב.** להצהיר כי המשיבות פעלו ופועלות בניגוד לחוק בעת גבייתם דמי כניסה מחברי הקבוצה.
- ג.** להורות למשיבות לפצות את המבקשים ואת כל חברי הקבוצה בגין התשלום שנגבה מהם בניגוד לדין, ולחילופין להורות על כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שיימצא לנכון בנסיבות העניין.
- ד.** לתן צו כנגד המשיבות המורה על הפסקת גביית דמי הכניסה בחוף הנפרד.
- ה.** להורות כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, לתן הוראות נוספות כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון בדבר אופן הפרסום כאמור, ולקבוע כי המשיבות יישאו בהוצאות הפרסום.
- ו.** לקבוע כי חלק מסוים שיקבע בית המשפט הנכבד מתוך הסכום שייפסק או מסכום שווי הסעד שיינתן, לאחר ניכוי הוצאות ושכר טרחת עורך-דין, ישולם למבקשים, אשר טרחו בהגשת התובענה ובהוכחתה, כגמול מיוחד כהגדרתו בחוק.
- ז.** לקבוע את שכר טרחתם של עורכי הדין המייצגים את המבקשים בתובענה הייצוגית בשיעור ראוי משווי הסכום שייפסק או הסעד שיינתן.
- ח.** להורות למשיבות להמציא למבקשים כל מסמך ו/או חישוב הקשורים לאופן ניהול החוף אשר יוכלו לסייע בדבר בירור השאלות הנוגעות לקבוצה, וכן כל מסמך ו/או חישוב אשר יסייע וייתן אומדן מדויק בדבר הסכומים אשר נגבו מהקבוצה במהלך התקופה.
- ט.** לחייב את המשיבות בהוצאות הדיון בבקשה זו, לרבות שכר טרחת עורכי דין.
- י.** לתן הוראות נוספות בדבר הדיון בתובענה, כפי שכבוד בית המשפט ימצא לנכון.